

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnap után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XX. évfolyam 72. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914. március 29

Felhívás előfizetésre.

Április elsejével új előfizetést nyitunk a Tiszántúltra.

Az után a hatalmas, gyönyörű beszéd után, melyben P. Bangha a keresztény sajtó jelentőségét olyan megragadó szavakkal mutatta ki, fölösleges volna nekünk ismételt hangsúlyoznunk, hogy keresztény ember csak keresztény ujságot járathat.

Kelet-Magyarország egyetlen keresztény napilapja a

TISZÁNTÚL,

mely a milyen törhetetlenül ragaszkodik az ezeréves Magyarország ősi keresztény és magyar tradícióihoz, épp olyan mértékben minden ízében modern, eleven, jól értesült lap. Politikai iránya komoly, higgadt, minden szélsőségtől ment. Vezérgondolata: csak igazat írni, de az igazat mindig megírni. Soha olyasmit nem ír a

TISZÁNTÚL,

ami bárkinnek erkölcsi érzékét sértené; ellenkezőleg, hirdetője és megvalósítója annak az elvnek, hogy a sajtó legyen az erkölcsi-ségnek legfőbb őre.

Maga dr. Bangha Béla nyíltan hirdette, hogy a

TISZÁNTÚL

ma a vidék legjobb katolikus napilapja, mely elevenség, változatosság tekintetében bármely más lappal kiállja a versenyt, erkölcsi színvonal és izlés tekintetében pedig valamennyi kereszténységtől távol álló sajtótermékeket messze felülmúlja.

Az egész keresztény Nagyváradhoz és Biharmegyéhez fordulunk: karolja fel állandó lelkesedéssel a katolikus sajtó ügyét, terjessze mindenki lapunkat, szerezzenek folyton új előfizetőket s ezzel tegyék lehetővé egy hatalmas, impozáns keresztény közvélemény kialakulását.

A TISZÁNTÚL

szerkesztősége és kiadóhivatala

Aki önmagát cáfolja meg.

Egyik budapesti szabadkőműves lap, hogy munkássága kellőképpen argumentált legyen, Felden Emil német lélekbuvár zürzavaros kutatásából kihalászott valamit, amivel a katolikus egyház tanítását és az Istenbe vetett hitet megtámadhatta.

Ezen lap egyik közelebbi számában „Gyermekek vallása” címmel egy közlemény jelent meg, amely belepiszkál a halhatatlanság végtelen méretű kohójába.

Nehéz felfogásu agyak megbé-
nitására alkalmas szóképes érvekkel támadja meg a kath. vallás alap-
elvét, az Istenbe vetett hitet.

Kötelességének vél eleget tenni, mikor az emberi boldogság legmélyebben fekvő alapkövét, a kereszténység megingathatatlan erős védoszlopát: üres hülyeségekkel mollesztálja.

A legártatlanabb teremtetést, a tiszta lelkű gyermeket, igyekszik felhasználni arra, hogy az embereket tévútra vezesse és a hitetlenség hinárába belesodorja. A komikus-ságig lehetetlen érveket hoz fel állítása támogatására így pl.: „A gyermek pogány. Csak abban hisz, ami a szeme előtt van”.

A gyermekről írja ezt, ki a legboldogabb lények közé tartozik; ki gyermekszobája tiszta levegőjét benépesíti a tündérmesék különböző alakjaival: a tündérkirálykisasszonyokkal, a hétfejű sárkányokkal, óriásokkal, manókkal, stb.-vel: ki hetekkel karácsony előtt már szépen imádkozik, jól viseli magát és boldogan várja az öreg Mikulást s a karácsonyfát-hozó Jézuskát. — Erre

az ártatlan, tiszta lényre akarják ráfogni, hogy csak azt hiszi, amit lát?! Hát nem a komikusságig lehetetlen érvelés-e ez?

De van még több ilyen, ehhez hasonló üres argumentum, e rossz-akaratu támadásban. Egy helyen pl. azt állítja, hogy kétes jót tesz gyermekével azon szülő, ki azt Istenhitre, vallásosságra tanítja, mert a gyermek azt hazudja, hogy elhiszi, valójában pedig nem hisz az Istenben. — Másik helyen meg azt hozza fel, hogy a gyermekeknek semmi sem fáj jobban, mint a hazugság s azt torolja meg legszenvedélyesebben.

Összevetve e két állítás — minden kommentár nélkül — egymást cáfolja meg, egymással keveredik ellentmondásba. Hát hogyan lehetséges az, hogy a gyermek, ha nem hisz Istenben, mégis fél a hazugságtól? Mert az tény, hogy az értelmesedni kezdő gyermek elítéli a hazugságot, irtózik tőle, de épen azért, mert tudja, hogy az az igazsággal ellenkező dolog, más szóval, bűn és saját ösztönétől sugalva érzi, hogy a bűnt egy felsőbb, hatalmas, igazságos lény megtorolja: fél a hazugságtól, amelyről tudja, hogy az igazsággal ellenkezik, tehát rossz és egy belső érzés sugalja neki, hogy a rossz az Isten büntetését vonja maga után. Hogyan volna lehetséges tehát, hogy ez a gyermek ne higgyen Istenben, csak hazudja azt, hogy van Isten?!

Az előzőekhez hasonló lehetetlen állítás az is, hogy a vallás és az Istenhit nem általános emberi szükséglet, hanem a dresszura eredménye. Hiszen köztudomású dolog,

Megnyílt az új harisnya és keztyűáruház Rákóczy-ut 7 szám
Szt. István palota.

Kötött és szövöttárak, trikók, svetterek, jäger alsók, gyermek kabátok. Dus
választék olcsó árak folytonos ujdonságok.

hogy minden népnek eredetétől kezdve tehát a legrégebbi időtől fogva volt vallása, mert az ember saját ösztönétől sugallva érezte, anélkül, hogy arra tanították volna — miszerint egy felsőbb hatalom láthatatlanul uralkodik felette. Ezt bizonyítja az is, hogy az Óserdőkben talált barbár népek: a néger, indiánok stb. áldozatot mutattak be képzelt isteneiknek. Tehát ezeknek a kultúra legalsó fokán álló tudatlan népeknek még mielőtt a civilizáció embereivel érintkeztek volna — tehát a dresszurától menten — már volt vallásuk. Az Igaz Istent ugyan még nem ismerték, de ösztönszerűleg hódoltak egy felsőbb lénynek.

Világos tehát, hogy az Istenbe vetett hit — a vallás, általános emberi szükséglet és nem a dresszura hatása! Vallás nélkül az ember nem élhet, mert az emberiségnek, az erkölcsnek életető eleme a hit és az Istenfélelem.

És végül azt hangoztatja, hogy a gyermeknek igaza van, mikor „észokokkal operál” és mondja, hogy nem hisz az Istenben, mert senki sem látta az Istent.

Nagyon szomorú volna, ha csak azt kellene elhiggyük amit, látunk! Szűk a helye feltevésre bővebb feleletet adni, annyit azonban megjegyzünk, aki ezt az állítást érdekesnek tartotta leírni, annak sem látjuk a szellemi képességét és az eszét, tehát — mi a következtetés? hogy egyik sincs. És ezt még „észokokkal” be is lehetne talán bizonyítani. De hol van az az ész

és ok nélküli érzék, a mely az Isten léte ellen szólana?!

Ime, aki önmagát cáfolja meg!

Kuszkóné Heigel I.

Kihirdették a sajtótörvényt.

Az 1914: XIV. törvénycikk.

A hivatalos „Budapesti Közlöny” a következő hirt közli:

Hirdetés.

Folyó évi március 28-án megjelent az „Országos Törvénytar” (Corpus Juris) 7. száma a következő tartalommal:

XII. t.-c. A m. kir. állami vasgyárak vaséreszükségletének biztosítása érdekében teendő némely intézkedésekről.

XIII. t.-c. Az esküdtbírók előtti eljárás és a semmisségi panaszra vonatkozó rendelkezések módosításáról.

XIV. t.-c. A sajtóról.

Ára 72 fillér.

Az „Országos Törvénytar” szerkesztősége.

Ez az eldugott híreske jelzi a sajtótörvényt, mely már annyi nyomdafestéket pusztított el s melynek most volt a keresztelője s a keresztésben az 1914: XIV. törvénycikk nevet nyerte. Mivel a törvény két hét múlva életbelép, a napokban kell megjelennie a miniszteri utasításnak a törvény végrehajtására.

Az új sajtótörvénynek már megvan a hatása. A lapok sorban intézkednek, hogy egész konzorcium vegye át a lap cikkeinek ellenőrzését. Szinte tréfának tetszik „Az Ujság” szerkesztőváltása. „Az Ujság” tegnap a lap élén, minden közleményt megelőzve közölte, hogy az új sajtótörvény ellen védekezésül átalakította szerkesztőségét. Az eddigi felelős szerkesztő Gajári Ödön főszerkesztő lesz s

dr. Bagyó János lesz a felelős szerkesztő, aki jogász. Így akar gondoskodni a lap arról, hogy habár jogászi körmönfonsággal és így a törvény keretén belül, de megmondhassa az igazságot.

Az új sajtótörvény jövő hó 11-én lép életbe.

A tüdőszanatorium építése.

Május elején megnyitják.

A nagyváradai tüdővész ellen védekező egyesület szanatorium építő bizottsága serényen dolgozik, hogy a szanatorium befejezés előtt álló építkezési munkálataival egy időben rendelkezésre álljanak a berendezési tárgyak, nehogy ezért egy napig is késedelmet szenvedjen az áldásos intézmény megnyitása.

A szanatorium építése ma már annyira előhaladt, hogy csak a belső festési munkálatok egy része van hátra.

Mivel az egyesület, — Nagyvárad város igen nagymérvű áldozatkészsége dacára is — csak nagyon korlátolt összeg felett rendelkezik a szanatorium építésére, kerülnie kellett az építkezésnél minden dísz és a berendezésnél minden felesleges és luxusos dolgot, hanem arra fektette a fősúlyt, hogy minden szükséges dolog, bár egyszerű kivitelben meglegyen, de semmi felesleges kiadás ne növelje az építési és berendezési költséget.

A 60 betegre épített szanatorium azért teljesen megfog felelni a modern higiénia követelményeinek, épen úgy, mint más, bár nagyobb fényűzéssel berendezett hasonló emberbaráti intézmény.

Egyes nemesen gondolkodó emberek áldozatkészségéből még némi luxushoz is hozzájárult a nagyváradai tüdőszanatorium, amelyre

A FEKETE ASSZONY.

GEORGE H. WESTERFIELD.

Amikor legutóbb Csikágóból New-Yorkba utaztam, reggel fölébredve hálófülkémben azt láttam, hogy a vonat mozdulatlanul áll a nyílt pályán. Megkérdeztem a kalauztól, mi ennek a késedelemnek az oka, amikor az a legnagyobb lelki nyugalommal felelte, hogy már harmadfél óra óta állunk ezen a helyen. Hála a nagyon is egészséges álomnak, mit sem vettem észre ebből. Sietve felöltöztem, s kitekintve a kocs ablakán, láttam, hogy egy kicsike állomásnál vagyunk. Alaposan megreggeliztem az étkezőkocsiban s azután kényelmesen sétálgattam a vonat mentén, élvezve a friss tavaszi levegőt.

A mozdonyvezető egyedül volt a gépen és várta az indulás jelzését. Hamarosan beszélgetésbe elegyedtem vele és szívtartást adtam neki, amelyet hálásan elfogadott. Nagyon beszédes volt és megkért, jöjjenek föl hozzám. Fölkapaszkodtam hát a gépre és szembe ültem a körülbelül negyven esztendősen jólelkű emberrel. Egy-kettőre megmutatta a sok szelét s emeltyüt, amikor a mozdony házikójában egy picike, aranyozott keretben valami

kis állatkát láttam a falon, amit én molypillének néztem.

— Disz akar ez lenni? — kérdeztem és rámutattam erre a tárgyra.

— Ezt a molypillét én örök emlékekül illesztettem ide. Mert bármily hihetetlennek is hangozzék, de ez a kicsike rovar nemesak engem, de még más háromszáz embernek is megmentette az életét.

— Hogy történhetett ez?

— Hiszen még van időnk, elmondom hát ennek a történetét, ha meg akarja hallgatni.

Kényelmesen elhelyezkedtem a távollevő fűtőnek a helyén és figyelmesen hallgattam.

— Vagy egy esztendeje annak, hogy ez a dolog történt. Ugyanezt a vonatot vezettem s ugyancsak ezen a gépen voltam. A fűtő is ugyanaz volt, aki most is velem van. Jim nagyon derék ember, de szörnyen babonás; hisz a kisértetekben, álmokban és sejtelmekben. Nem egyszer kigunyoltam ezért, de ama nap óta, hogy megjelent előttünk a fekete asszony, nem teszem többé.

Tehát egy este elindultunk M-ből, s másnap reggel kellett volna az s-i állomáson lennünk. Viharos éjszaka volt, a szél félelmesen üvöltött és szüntelenül zuhogott az

eső. Amikor fölkapaszkodtam a gépre, a vihar mintha elérte volna tetőpontját. Jim úgy vélekedett, hogy nagyon rossz utunk lesz s szerette volna, ha már eljutottunk volna a célhoz. Megkérdeztem, mi teszi olyan bátor talanná és kinevettem, amikor annak a sejtelmének adott kifejezést, hogy szerencsétlenség ér majd bennünket az uton. Ostobaságnak mondtam mindent, amit beszélt és hozzá tettem: „Megáztál egy kicsit és megfélemlit a szél üvöltése.”

Alapjában véve magam sem voltam egészen ment a félelemérzéstől, de nem akartam, hogy Jim ezt észrevegye. A vonat, mely leginkább hálókocsikból állott, zsufova volt, s a gondolat, hogy közel háromszáz embernek az élete van rám bízva, némi aggodalmat keltett bennem. Ekkor megadták a jelt az indulásra, a vonat sietve s prüszkölve elindult s belerobogtunk az esőbe s viharba. A vonat végigroptatott a számtalan váltón és sinkerestezésen, elvágatott a végtelen kocsisorok mellett, míg egy hosszú hidon át mennydörgéshez hasonló robajjal bejutott egy hegyszorosba, mely ezerszeresen visszhangozta a legkisebb zajt.

Fölnyitottam a szelentyüt és az éktelen robaj egyenletes zugásra változott. Az én

Művészi fényképek Amigó József

Helyi és vidéki
telefon szám: **706.**

műtermében (volt Lemberthelyisége)
Rákóczi-ut 8. szám.

az egyesület, korlátolt anyagi helyzeténél fogva nem áldozhatott.

Igy a Melocco-cég felajánlotta, hogy teljesen ingyen a hidegvizgyógyintézet és a fürdőszobák falainak alsó felét porcelláncserepekkel burkolja, ami köztisztasági és közegészségi szempontból igen előnyös.

Waldmann Antal budapesti vállalkozó szintén hozzá óhajt járulni az intézet létesítéséhez s az egész intézet melegviz felszerelését ajándékképpen készíti el. Ezáltal az összes betegszobákban nemesak hideg, hanem meleg víz is rendelkezésre fog állni a szegény betegeknek.

Winkler Szidor nagyváradi szobafestő pedig kijelentette, hogy a lépcsőházat és előcsarnokot az egyszerű egyszínű festés helyett eszesen, arany díszítéssel látja el, mint a városbáza előcsarnoka van díszítve.

*

Az építésre felügyelő bizottság tegnap délután ülést tartott a városházán, Fetser Antal felsz. püspök elnökele alatt, amelyen Rimler Károly polgármester, dr. Medvigy Gábor, Kőszeghy József, Schenker Ferenc, dr. Gerő Sándor és Örömy Gyula voltak jelen.

Ezuttal a berendezések beszerzését beszélték, mivel már halig néhány hét van hátra a megnyitástól, amelyet legkésőbb május közepére terveznek.

Dr. Gerő Sándor egyl. főorvos bemutatta az agyneműekre és fehéreneműekre beszerzett anyagmintákat s előterjesztette a szükséges butorziati felszerelések jegyzékét.

A bizottság kimondta, hogy a ruhanemű mintákra nézve meghallgatják a betegápolással foglalkozó apácák véleményét s így azok felett most nem határoznak.

A butorzatra nézve azonban és pedig a 60 drb vaságyra, vasszékényekre, fekvőszékekre, fonotiszékekre, faasztalok, ruhaszékények stb.-re nyilvános árlejtést hirdetnek, s mintákat kérnek kölesön a gyulai tudószanatóriumból. A pályázathoz szükséges

rajzok és kiírási műveletek elkészítésére a városi mérnöki hivatalt kéri fel a bizottság.

A pályázati határidő április 8. déli 12 óra s a butorok legkésőbb március 15-ig a szanatóriumba beszállítandók lesznek.

A desinfektorra elfogadták Waldmann Antal 1200 koronás ajánlatát.

Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

A páholy lapja a pornografiáért.

Az Uj Nagyvárad, meg a Böske

Tegnap számunkban idejekorán felémeltük tiltakozó szavunkat az ellen, hogy egy olyan trágár ocsmányságot, aminő Szomor Emil és Gajári István „Böském” című darabja, a nagyváradi színpadra beeresszenek. Nyomban rá este megszólalt a szabadkőműves páholy jelenlegi szócsöve, az Uj Nagyvárad és csak azért is követeli ennek a szennydarabnak a színrehozatalát.

Nem tudja tagadni az Uj Nagyvárad sem, hogy a „Böském” tele van válogatott szemérmelenségekkel; hogy arepirító fidi-busziákkal, aljas kiszólásokkal és még aljasabb jelenetekkel utazik a közönség műveletlen részének durva röhejére. Ezeket még a páholy lapja sem meri tagadni. Ennek dacára vagy éppen ezért követeli a szemérmelentlen darab színrehozatalát Nagyváradon is.

Igy áll a tény. A „Böském” nem más, mint hitvány pornografia, merénylet a színpad tisztessége és minden ember jó izlése ellen — az Uj Nagyvárad azonban követeli a színrehozatalát az — írói szabadság nevében.

Itt a hiba. Az írói szabadsághoz épp olyan kevésbé van köze a pornografiának,

mint ahogy a szabad pályaválasztás jelszava alatt nem léphet senki a tolvaj pályára. Választhat mindenki tisztességes pályát és írhat mindenki tisztességes szindarabot. De a ki tolvaj pályára lép, azt minden szabadság dacára lecsukják és a ki nem tud különbséget tenni a sertésöl és a színpad közt, azt nem szabad az írók tisztos címével illetni.

A Szigligeti-színház az egész közönségé, a jóizlésű közönségé, a művelt közönségé, nem pedig az irodalmi személtelenedő telepek turkálóié. Aki trágárságokban akar gyönyörködni, menjen föl Budapest valamelyik tingli-tanglijába, de ne merészelje azt követelni, hogy az ő kedvéért a jóizlésű közönség távol maradjon Nagyvárad egyetlen színházától s ez a mi kulturintézményünk holmi szomorvadák által tizedrangu orfeumok aljas színvonalára sülyedjen.

Akár tetszik a szabadkőműves páholyban, akár sem: Nagyvárad közönségének óriási többsége igenis merényletnek tekintené a Böském színrehozatalát. Az egész hiradást nem is tartjuk másnak, mint ballon d'essai-nek, melynek fölbocsátásával meg akarták tudni, mit szólna a közönség Szomorék legujabb szégyenletes vállalkozásához. Hát megmondtuk, mit szólna. Hogy egy néhány perverz izlésű ember más véleményen van, az csak annál jobban kidomborítja a nagy többség egészséges állásfoglalását.

Ismerjük Erdélyi Miklós jó izlését és tudjuk, hogy az ő kezében nem hiába van kék ceruza. Sok malacságot törölt ő nem egy darab nagyváradi előadása alkalmával. A „Böském”-nél azonban ez a kék ceruza kicsinynek bizonyulna. Az egész szindarabot törölni kellene. Hát törölje.

Hogy mi bármiféle malackodást „szive-

gépem valóságos mintapéldánya a mozdonyoknak, öránkint megtette a maga ötven mértföldjét. Elértük az első vizállomást és óvatosságból megvizsgáltam a gépet, rendben van-e minden. Jim is megnézte a világitó lámpásokat. Rövid megállás után tovább siettünk. Sűrű volt körülöttünk a sötétség, amelyet csak a mozdony elején alkalmazott villamos fényszóró tört meg. Figyelmeztetem a fűtőt, hogy jó tüze legyen s a gőzt magas nyomással engedtem működni.

Számtalan kihaltnak látszó helység mellett robogtunk el. Ekkor hirtelen olyasvalamit láttam fölöttünk, amitől megfagyott a vérem. Egy nőalak volt, fekete, libegő köpenybe burkolva, ki szüntelenül ide-oda mozgatta a karjait. Mielőtt még magamhoz térhettem volna rémületemtől, az alak még egy utolsó vad mozdulatot tett s eltűnt a sötétségben.

A rémület annyira megbénította a tagjaimat, hogy még a szelentyű után sem tudtam nyulni. Jim, ki éppen akkor a tűznyílás fölé hajolt, fölugrott s esodákozva kérdezte, kísértetet láttam-e. Képtelen voltam arra, hogy feleljek, annyira nyomasztó hatása alatt álltam még az eseménynek. Egy éles fordulónál egy hidhoz értünk, mely alatt szakadó ár tombolt. Reszkettem az izgatottságtól, amikor Jim egyszerre csak velőtrázó

kiáltást hallatott. A szeme kidült, szólni akart, de csak hebegett. Kezével a sötétségbe mutatott és megrángatta a kabátom ujját. Követtem a tekintetét és egész testem megremegett.

Ugyanaz a nőalak, amelyet az imént láttam, most élesen megvilágítva a mozdony fényétől újra keresztül suhant a sineken. Most közelebb jött, intett s vad táncot lejtett előttünk. Jim könyörgött, ne vigyem a vonat a hidra. Még ma sem tudom, hogy tudtam azt hirtelen megállítani. Lemásztam a gépről és a vonatvezetőhöz futottam, aki haragosan kérdezte, hogy mi történt.

Szégyenkezve hebegtem, hogy „jelen-sünk” volt. Olyan volt az, mint egy kísértet, mely futkosott a sineken és a karjaival integetett. De az alaknak nyoma sem volt és különben sem lehetett a sötétben öt lépésnél tovább látni.

A hivatalnok az kérdezte, megbolondultam-e, mert ezt nagyon sajnálná. De azért eljött velem a hidig, hogy maga is utána lásson a dolognak. Alig tettünk néhány lépést, rémületen megálltunk egy rettenetes örvény előtt, amelyből félelmesen hangzott az ár tombolása. A megdagadt folyó elkapta a hidat! És néhány lépéssel előbbre megint

megláttuk a fekete asszonyt. Örült örömeiben, hadonászott a karjával és eltűnt.

A vonatvezető rémületen megállott, aztán megkérdezte, ez volt a jelenés. Igenlő válaszomra megjegyezte, hogy ma nemesak a pusztas utasai nyugtalankodni kezdtek és megkérdezték, mi az oka az előre nem látott megállásnak.

Egy utas eljött hozzám, elmondatta az esetet magának és fejesóválva hallgatta. A beszélgetésünk alatt véletlenül a gép felső lámpájára néztem. Onkéntelenül követtem a tekintetét s egy sötét foltot láttam az üvegen. Ekkor az utas hirtelen elnevette magát s szólt: „Itt van a maga asszonya!”

Es csakugyan ott volt — a molypille, amelyet im itt lát a keretben. Benn volt a fényszóró belső oldalán. Amint a tükör elé ért és ide oda röpkegett, köpenybe burkolt nőnek a képét mutatta. Mozgó szárnyai a titokzatosan kinyújtott karokhoz hasonlítottak.

Hogy került a kicsi állat a lámpásba, eleinte érthetetlen volt előttünk. Ugy magyaráztuk meg a dolgot, hogy akkor repült bele, amikor Jim a másik állomáson fölnyitotta azt. Annyi bizonyos, hogy mindannyiunk életét a kísérteties fekete asszony mentette meg.

Ennek az eseménynek örök emlékéül tettem ide a molypillét.

Miklós Jutka

Mutatványokat az új felfogású és kivitelű képekből a Markovits és Weinberger, Tátray Gusztáv és Stepper cukrászda kirakataiban láthatók. Miklós Jutka műterme május 1-től Marienbadba lesz áthelyezve és csak jövő szeptemberben nyílik meg ismét.

Modern amerikai módszer szerint készült

fényképeinek árát mélyen leszállította. Éljen az alkalommal és lássa el magát művészi fényképekkel.

sén fogadtunk" volna, mint az Uj Nagyváradi írja, hát ez olyan vastag valótlan, olyan tökéletlen elkanyarodás a valótlanától, hogy fölöslegesnek tartjuk rá egy szót is vesztegetni. Egyáltalán az Uj Nagyváradi majd csak akkor szóljon a mi kritikáinkhoz, ha majd valami csekélységet konyítani fog az izléshez, a dramaturgiához, a zenéhez, a színpadhoz. A míg csak Szomorj Emilig és a Böskémig ér a szellemi színvonal, addig szerkessze az apró hirdetések levelezési rovatát és az orfeumok reklámjait, de a színpad ügyét tüntesse ki távolmaradásával.

A magyar aszfaltipar bihari telepe.

Mezőtelegről Biharra helyezik át a telepet. — Megkezdődtek a tárgyalások. — Közvetlen vasuti összeköttetés Margitával.

A mezőtelegről hatalmas ipartelep tömegéből a közel jövőben kiválik az egyik legnagyobb vállalat. Évtizedek óta van már a Magyar Aszfalt-gyár részvénytársaságnak Mezőtelegről telepe. A mezőtelegről vasuti összeköttetés minden tekintetben megfelelt a gyárnak s hozzá sodronypálya kapcsolódott. Oriási áldozatok árán létesítették a pályát, mely a levegőben a 6—700 méter magasú hegyek tetején volt hivatva Mezőtelegre szállítani Tatarosról és Felsődernáról az ott bányászott anyagot.

Ez a sodronypálya bármily áldozatokba is került, de nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Mindazonáltal nem akartak egyszerre megválni tőle. Használták addig, amíg csak lehetett. Időközben az aszfalt gyár forgalma annyira megnövekedett, hogy ma már a régi sodronypálya nem képes a forgalmat lebonyolítani.

A részvénytársaságnak a vállalat életképességére való tekintettel, gondoskodnia kellett a sodronypálya kibővítéséről. A kibővítési munkálatok azonban oly rengeteg anyagi áldozatot igényeltek volna, hogy azt a sodronypálya nem érdemelte volna meg annál is inkább, mert a kibővítés által is csak ideiglenesen lett volna megoldva a kérdés.

A fontos ügy végleges megoldása végett a részvénytársaság mérnökei a hetekben Bihar megyében jártak és tanulmányozták a vidéket. A mérnökök ajánlatára leghelyesebbnek azt a megoldást találták, hogy beszüntetik a sodronypályát és az egész telepet más vasuti állomáshoz helyezik át. E célra a bihari vasuti állomást találták legmegfelelőbbnek.

E szerint a tatarosi és dernai telepek a bihari állomással rendes vasuti összeköttetésben lennének. A részvénytársaság Bihar-tól a telepekig rendes vasuti összeköttetést létesítené és ezen szállítaná le a termelt anyagokat a bihari állomásra.

A metalkai eset. Cetinjéből írják: Az osztrák és magyar követség átnyújtotta a montenegrói kormányának a bécsi külügyminisztériumnak a metalkai eset miatt való tiltakozásra adott válaszát. A válasz a metalkai területet a monarchiához tartozónak mondja, de egyidejűleg kijelenti, hogy az eset miatt megindították a vizsgálatot. A metalkai eset ügyében a külügyminisztert a szkupstinában meginterpellálták. Erre az interpellációra a külügyminiszter a szkupstina legközelebbi ülésén fog felelni. A választ feszült érdeklődéssel várják, mert a cetinjei hivatalos körök a bécsi külügyminisztérium válaszejegyzéke nem elégitette ki.

Vilmos császár a katolikus egyház ellen?

Jager birodalmi gyűlési képviselő egy bajor lapban részleteket közöl Vilmos császár egy állítólagos leveléből, melyet Anna hesseni nagyhercegnőhöz intézett, mikor az agg nagyhercegnő a protestáns hitről a katolikus hitre tért át. Állítólag azt táviratozta a császár a nagyhercegnőnek, hogy kiközösíti a Hohenzollern házból. Másnap pedig levelet írt neki, melyben ilyen kifejezések voltak:

— Azt a vallást, melyet most felvettél, én gyűlölöm.

Előfordul még ez a rész is az említett levelben:

— Nem gondolod meg, hogy olyan hitet veszel fel, melynek kiirtását én életem céljául tűztem ki.

Ez a levél a képviselő szerint Kopp érsek birtokába került, aki óvatosan ügyelt a levélre, nehogy nyilvánosságra kerüljön, mert félt, hogy a birodalmi katolikusok elfordulnak a császártól. Kopp biboros halála után hiába keresték a levelet a biboros hagyatékában, állítólag a biboros halála után elégették.

Ez a levél nagyon valószínűtlen, mert alig lehet feltételezni Vilmos császárról, aki a pozitív vallásnak törhetetlen védője, hogy éppen ő támadja ily ádáz gyűlölettel a katolikus egyházat, mely a pozitív hit legerősebb oszlopa. Vilmos császárról tudjuk, hogy nagy tisztelettel viseltetett VIII. Leó pápa iránt is, s a Szent Benedek-rendü apátság iránt is kiváló érdeklődéssel viseltetett s őket többször meglátogatta. A német katolikus egyház 20 millió hívével oly tekintélyes s a vallásos meggyőződés oly magas fokán áll, hogy lehetetlen tiszteletet nem érezni iránta. A politikai pártok között pedig a katolikus centumpárt már évtizedek óta a leghatalmasabb.

Hogy a katolikus egyház mily tiszteletreméltó helyet tölt be Németországban, arra a legjellemzőbb a nagy hadvezérnek Moltké-nak viselkedése, aki sohasem mutatott valamilyen különösebb tiszteletet a saját vallása superintendenseivel szemben, míg a katolikus egyház főpapjaival szemben oly hódoló tiszteletet tanusított, mintha az ő egyházfejedelmek lettek volna.

A fiumei bombamerénylet az olasz képviselőházban. A monarchia ellenes lapok a fiumei bombamerénylettel kapcsolatosan hetek óta erősen támadják különösen Magyarországot. Késmárky Dezső határrendőrségi parancsnokot azzal vádolják, hogy a merényletről tudott, de nem intézkedett idejében hogy egy olasz embert magyar igazságszolgáltatás elé állíthasson. Federson képviselő interpellálni fogja a külügyminisztert az állítólagos fiumei olaszüldözés miatt.

Az új vasut a Tóth Mihály-féle gazdasági vasut helyén készülné még pedig úgy, hogy a jelenlegi vasut helyett rendes nyomtávu vasutat létesítenének. Ebben az irányban a vállalat vezetősége most folytat tárgyalásokat Tóth Mihályval, aki bizonyára csak örömmel fogja venni, ha a jelenlegi „kis vasut“ helyett rendes vasut szeli át hatalmas birtokát.

Ez a nagyszabású terv két szempontból bir roppant fontossággal. Első sorban az új telep Bihar megye fejlődésének lesz a megalapozója és előmozdítója egy magyar iparvállalat fejlődésének. De nagy jelentőségű a dolog egy másik szempontból is.

Az új vasut Szalárdon ugyanis jóval túl fog húzódni s mélyen behatol majd a szalárdi, margitai járásokba, tehát olyan területekre, ahol eddig vagy kocsival, vagy csak nagy kerülőkkel lehetett vasuton eljutni. A rendes nyomtávu iparvasuttól pedig már csak egy lépés a rendes személyszállító vasut létesítésig. Szalárdtól Margitáig, illetőleg csak Vedresábrányig már nem nagy távolság van. Ezt a rést könnyen lehet építeni, annál is inkább, mert az ut mindenütt a Berettyó völgyén vezet, tehát a vasuti töltés kiépítése nem ütköznék nagy akadályokba.

Az új vasut által nagyon sokat nyerne egy vármegye, mint Nagyváradi közönsége is. Nevezetesen Margita, melynek környéke jelenleg csak kevés részben gravitál hozánk és szivesebben tart fenn összeköttetést a kedvezőbb körülmények közt megközelíthető Szilágysággal, közvetlen összeköttetést nyerne a vármegye szívével.

A bihari ipartelep sorsa tehát nemcsak a vállalat érdekeit érintené, hanem a vármegye egy hatalmas részének az érdekeit is. Ép ezért általános érdeklődéssel kísérik meggyeszerzte a további tárgyalások sorsát.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Füzesfa-telep 7. sz. Uj vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyisintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Karácsonyi Géza műtermében.

Végre megértük azt is Nagyváradon, hogy egy komoly művészember érdemesnek találta állandóan letelepedni a híres bihari metropolisban. Komoly és értékes művészei voltak eddig is Nagyváradnak, de a szobroktól fáztunk. *Karácsonyi Géza* nevéhez fűződik ennek a drága és szép művészetnek az ide telepítése. A váradi könyvek szétrepülnek a Bácskába, a Felvidékre, ott trónolnak a budapesti kirakatokban és mindennél előkelőbb reprezentánsai a váradi kultúrának.

A bécsi Künstlerhausban, sőt Stocholmban is ismerik a Szt. László-teret, a váradi színpad is tekintélyes fórum, ahonnan szívesen vesznek át sikeres szindarabokat a többi vidéki színpadok.

És ne felejtjük el, hogy a legtöbb díszmagyart is mi szállítjuk!...

Ebbe a ragyogó felvonulásba maholnap elől fog futni a váradi szobrok neve. Nem akarjuk felfedezni *Karácsonyi Géza* művészetét, hiszen a Tiszántúl olvasóinak már többször volt alkalmunk bemutatni őt. Magamagától emeli őt a közönség azzal, hogy állandóan kedves terheket ró reá. *Karácsonyi Géza*t ma elhalmozzák megrendelésekkel, a legelőkelőbb egyének keresik föl műtermében és sietnek valami értékes munkáját megszerezni.

Emellett természetesen dolgozik a saját passziójából is, a saját öröme és ezekben az artistikus témákban egy mély, művészi lélek revelálódik élénk. Hihetőleg fog nyilni alkalom számára, hogy meglephessen bennünket valamelyik monumentális alkotásával. Hiszen Várad nobilis urai soha sem szalasztották el az alkalmat arra, hogy tanúságot tegyenek kitünő izlésük és művészszeretetéik mellett.

A *Tiszántúl* munkatársa fölkereste *Karácsonyi Géza*t műtermében. A művész minden szabad idejét itt tölti s érdekesnek tartjuk őt úgy bemutatni, amint dalolva dolgozik s nevet a dühöngő szélre, amely a harmadik emeleti műterem ablakain bizony néha ökölrel dobol.

A Nagypiac tér hatalmas épülete, az Ullmann-ház kiválóan alkalmas műtermek számára. A harmadik emeleten egymás mellett két művész is tart külön dolgozó termet. *Mikes Ödön* tanár most egészíti ki kollekcióját és ősszel szép kiállítást rendez festményeiből.

A két sarokszobában *Karácsonyi Géza* ütött tanyát. Ablakaiból kilátás nyílik az egész városra, óriási távlatba merülhet a szem, a csunya ázott háztengeren túl kéklő hegyek, falvak tornya, meg a Körözs dagadt teste csillog.

Az első terem a fogadó. Szalon, ha úgy tetszik. A drága márvány és bronz szobrok *Karácsonyi Géza* lakásán vannak. Itt csak gipszöntvényeket talál a vendég, akit meglep a terem bájos rendtelensége.

Ez a terem a művész meghitt interiurje, ahol a tervek születnek, az íróasztalon félig kész rajzok hevernek, az első skiccek, mellettük már egészen elkészült plakettek, ame-

lyeket már meg is öntöttek ezüstből vagy bronzból.

Karácsonyi Géza most foglalkozik egy impozáns szökőkút eszméjével.

— Nagyváradon nem késhet már sokkalig ennek a megvalósítása, mondotta — és én nagy szeretettel tervezgetem. Természetesen nem azzal a gondolattal, mintha ezt nem csinálhatná meg más is, de minnek a szomszédba menni kenyérért, mikor itthon is van.

— Külön studiumot jelentenek most számomra a siremlékek. Igen sok eredeti tervem van s mihelyt időm lesz rá, meg is csinálom őket. Jelenleg kettő van meg mintában. Ez a komoly, fehér márványból lesz a nő és bronzból mellszobor hermán. A másikon két márvány bambinó borul az emlékre.

Széles kereveten pihen, ha elfárad a munkában. Állványok futnak a fal mentén, rajtuk a Lucifer cizellált gipszöntvényei s az oly hamar népszerűvé lett két női akt tizenkét fehér sokszorosított szobra.

Az egyik sarokban árván, egyedül egy markáns, arisztokratikus fej hever, fehér gipszből s nyaka alatt kibujt a vaslemez.

— Hát ez kié?

— Egy főispán fejszobra.

Ja, itt demokratikus rend van. Egy eltört nyaku főispán feje a földre került a sarokba. Csak egészséges emberek kerülnek az állványokra.

Művészeti könyvek, folyóiratok, hevernek szanaszét, s a kereveten egy fiatal modell regényt olvas.

Karácsonyi Géza ugyanis most egy nagyobb szobron dolgozik. A *Jelen és Jövő* lesz a témája. Az artistikus szoborhoz ül modellt a szép kreol arcú leány.

— Kisasszony, ugye nem haragszik meg, ha egy kicsit megváratom.

A modell felnéz a regényből és mosolyog.

— Nekem persze nem lehet jelen lenni a mintázásnál ugye? kérdelem.

— De nem ám!... mondja a szobrász. Dalolgatunk a kisasszonnyal, diskurálunk és észre sem vesszük, hogy itt a dél. Már meg is tanított a kisasszony egy pár igen kedves dalra.

Nehéz bordó függöny takarja el a világos műtermet a szalon elől. Forgó pódiumok állanak, közepén, rajtuk szék vagy oszlop, aszerint hogy mi szükséges a modell mellé.

Alacsony oszlopokon állanak a munkában lévő nyers anyagok, bepólyálva tiszta ruhába. Vésők, kalapácsok egész halmaza hever szép rendben. A márvány faragásánál hej, de sokszor kap egy-egy kemény ütést a szobrász ujjá. *Karácsonyi Géza*nak a hüvelykujján ugyszólván nincs is köröm. Ráütött s nem tud kinőni.

A sarokban zsákokban áll a gipsz. Nagy

vödörben víz melegszik a kályha mellett. A kézmosáshoz kell. Tarka kupokhoz hasonlítanak a letakart szobrok. Az egyiket nem szabad elárulni, mert meglepetés lesz. Márványba faragja a művész. Nagyon finom női fej. A másik friss anyag, még csak a kontúrok vannak meg. A harmadik, ötödik mind érdekes, pompás munka.

Közben a modell felül a zsámolyra, felveszi a pózt s pár percig dolgozik előttem a mester.

A fejet, frizurát formálja. A nagy kék faience kályhában dohog a tűz, a szél majd megrepeszti a hatalmas üvegablakokat, retentő csunya idő van odakint s a meleg műteremben most készül egy remek női fej, amely nemsokára a márványba fog fehéredni.

— No kisasszony kedves, énekeljünk egy kicsit! Dudolja el a Hóvirág dalát...

Mikor lefelé haladok a lépcsőn, még hallok a kedves női hangot. A művész tercel hozzá. Milyen poétikus életük van ezeknek a szobrászoknak!...

Ilyen esős időben is ragyog a műtermükben a napsugár...

Nem korteskedett az új szalontai ref. lelkész.

Tisza István gróf előtt tárgyalják az ügyet.

A legutóbbi nagyszalontai lelkészválasztás alkalmával nagy többséggel *Debreczeni István*t választották meg a kitünő javadalmazásu helyre.

A választás széleskörű hullámokat vert fel s heteken keresztül izgatta a kedélyeket. Már-már lecsillapultak a szenvedélyek és nyugodtabban kezelték ezt a fontos kérdést a szalontaiak.

Most azonban a vizsgálat ismét felkavarta a hullámokat, melyek most már csak az egyházi felsőbbség határozata után a jövő hónapban csillapulnak le.

A lelkészválasztás ellen a kisebbségben maradt jelölt hívei *Birtalan Ferenc* és társai felebbezést adtak be. Azzal vádolták a megválasztott lelkészt, hogy az egyházi törvények ellenére a választást megelőző időben a hívek között korteskedett, hogy őt válasszák meg. A felhozott vádak dolgában tegnap tartották meg a vizsgálatot.

A vizsgáló-bizottság *Szaruka Sándor* elnöke alatt ült össze. Tagjai voltak: *Bagdi Sándor* és *Hadházy Kálmán*. A bizottság egymásután hallgatta ki a bejelentett tanukat. Különösen terhelőnek tekintették a felebbezők *Molnár Imre* befolyásolását. Különösen hangsúlyozták, hogy *Molnár*t határozottan felkérte *Debreczeni*, hogy ő reá szavazzon.

Molnár József a kihallgatás során azt vallotta, hogy tényleg volt nála *Debreczeni*, de csak arra kérte, hogyha érdemesebb pályázó nem lesz nálánál, akkor szavazzon rá.

A másik súlyos terhelő tanu egy mosár-pusztai szavazó lett volna. Ez a tanu azonban mindössze annyit vallott, hogy ő nála szintén volt *Debreczeni* még segédlel-

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
S P E C I A L I S T Á J A Nagyvárad. Sas-palota.

kész korában. Akkor azonban esupán az eltávozás alkalmával tett említést a választásról, amikor azt mondta, hogy most már csak akkor tér vissza, ha megválasztják lelkésznek.

A többi bejelentett tanuk egyáltalán nem tettek semmiféle terhelő vallomást. A vizsgálat iratait még a tegnapi nap folyamán elküldték gróf Tisza Istvánnak, mint a Tiszántúli egyházkerület főgondnokának.

A beszerzett vizsgálati adatok alapján most már a kerületi gondnokságnak lesz feladata a felelősség dögában dönteni. A gondnokság április 16-án tartja meg a kerületi gyűlést gróf Tisza István elnöklete alatt.

Előre látható, hogy a felelősséget el fogják utasítani, mert a tegnapi kihallgatás során az nyert beigazolást, hogy Debreczeni nem korteskedett maga mellett.

Őrizet alá vették az őrző vállalat kutyáját.

Vén Jánost csendőrök hozták Nagyszalontáról.

*

Izgalmas és nagy munkát adott Vén János a nagyvárad rendőrségnek. Mint már tegnap megirtuk, hirtelen elutazott Csabára, hogy majd pénzt szerez és kielégíti a vállalat fogadott alkalmazottjait.

Kalandos utazás után érkezett meg Csabára, ahol már ott várta a nagyvárad rendőrség távirata. Az ottani csendőrség azonban nem találta meg Vént, mert ő a következő vonattal Nagyszalontára utazott.

Egy rendőr meglátta a vasutnál. Ráismert a Zenta kutyájáról, mert mindig azzal jár. Figyelmeztette, hogy jelentkezzen a csendőrségnél, mert már keresték Nagyszalontán is.

A nagyszalontai őrs aztán felültette Vén Jánost a vonatra, mellé adtak két kakastollas legényt és a parancsnok urat előállították Jánossy Gyula főkapitányhelyettes elé. Vén hangsúlyozta, hogy ő jószántából jelentkezett a csendőrségen, nem fogták el.

A hat panaszoszt, akik összesen ezerkétszáz koronát követelnek Vén Jánoson, ismét kihallgatták. Vén Jánossal is jegyzőkönyvet vettek föl.

Vén előadta, hogy ő ragaszkodik a vállalathoz, azt ha nem is Nagyváradon, de másutt szervezni akarja, ennél fogva az embereket nem bocsátja el. Elismeri, hogy a kauciókat fölvette, el is költötte s nincs az egészből, csak száz koronája. A szerződés szerint csak egy hónap múlva köteles elszámolni, addigra ő pénzt kerit, ha alkalmat adnak rá.

A megkárosított alkalmazottak ennél fogva egyelőre egy fillért sem kaphattak vissza. Gerő Armin főkapitány maga vette kezébe az ügyet és délután 5 órától esti fél 9-ig el-
tört az ügy tisztázása. Közben távirati uton információkat szereztek be Vénről, de ezek egyáltalán nem voltak kedvezők. Vén

pedig kézzel-lábbal igyekezett menekülni az őrizetbevitel alól.

Végre is nem őt, hanem Zenta nevű kutyáját fogták itt, őt pedig szabadon eresztették. Április 3-ig kapott haladékat. Ezalatt elutazik Nagybecskerekre, ott laknak szülei, akik állítólag vagyonosak. Tőlük fog pénzt kérni.

Hogy azonban addig mi lesz a megkárosítottakkal, azzal a rendőrség sem törődik. Mert Zenta kutya kap enni a toloncházban, de ez a hat ember minden kereset és pénz nélkül áll itt Nagyváradon.

HUMOR.

*

SZÜLETÉSNAPI DIPLOMÁCIA.

Feleség: Ma van a születésem napja és te anynyira megfélekedtél rólam, hogy semmiféle ajándékot sem vettél!

Férj: De drágám, mikor te most is olyan fiatal vagy, mint voltál a tavalyi születésnapodon!

*

NEHÉZ BUCSU.

Ella: Mond csak, megcsókol téged a vőlegényed mindig, mikor tucsuzik?

Margit: Igen — s aztán egy óra hosszat nem tud elbucszni.

*

JOGOS FELHÁBORODÁS.

A koldusnak egy kétfüllérest dob a kalapjába egy ur s mikor a koldus semmit sem mond, rászól:

— Hallja, talán megköszönné, amit kapott.

— Hát még mit nem! Én siketnéma és vak vagyok — s ezért a kétfülléresért most megköszönlök?

*

A KIT SENKI SEM ISMER.

Egy ur jelentkezik a postahivatalnál a pénzéért.
— Itt a pénz; de én uraságotat nem ismerem. Szíveskedjék valakit ide ferasztani az ismerősei közül, a ki a személyazonosságát igazolja. Valakit, a kihez gyakran eljár s a ki őnt jól ismeri.

— Olyan embert én nem fogok találni, a ki ezt itt elismerje.

— ?

— Én kérem árverési kikiáltó vagyok.

*

AZ OKOS KUTYA.

A Darwin-körben az állatok nagy eszéről beszélgetnek.

— Vannak kutyák, amelyek okosabbak, mint a gazdájuk.

— Vannak bizony. Például nekem is van egy.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

HIREK

Tájékoztató.

Március 29. d. u. 3-kor: Váradvelencei Kath. Kör bőjti estélye.

Márc. 29. d. u. 5 órakor a Katholikus Népszövetségi Otthon alakuló közgyűlése.

Március 30. Nyugdíjbizottság ülése a városházán délután 4 órakor.

Április 1. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 9 órakor a megyeházán.

Április 1. 2. 3. 4 én Weinmann Sándor előadása a Kath. Legény-egyletben este fél 9-kor.

Április 2 Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése délután 3 órakor a városházán.

Április 3. d. u. fél 6-kor Kath. Kör bőjti estélye.

Április 5. d. u. 5 órakor: Váradvelencei Kath. Kör bőjti estélye.

A Katholikus Népszövetségi Otthon megalakulása.

A keresztény szervezkedés nem pihen. Felébredtünk — úgy érezzük, még nem későn — s a társadalom keresztény része lázas buzgósággal igyekszik helyreépíteni mindazt, amit mulasztott a szervezkedés terén, ahol az ellenfélnek olyan nagy teret engedett át.

A Katholikus Népszövetség kebelében megalakul vasárnap az új keresztény társaság: a Katholikus Népszövetségi Otthon.

Az új kör helyisége a Katholikus Kör régi termeiben lesz. Tagsági díj egy évre 4 korona.

Az Otthon a Katholikus Népszövetség akcióinak központja lesz s társas kört nyújt minden népszövetségi tagnak, aki a minimális tagsági díjat megfizeti. Lesz az Otthonban ujság, billiárd-asztal, társasjátékok, könyvtár.

Az Otthon alakuló közgyűlését vasárnap, márc. 29-én d. u. 5 órakor tartják meg az Otthon nagytermében; a közgyűlésre a tagokat ezuton hívja meg a Kath. Népszövetség igazgatósága.

Az alakuló közgyűlés tárgysorozata:

1. Az alapszabályok megállapítása.
2. A tisztikar megválasztása.

A közgyűlésen úgy az eddig jelentkezett, mint a még belépni szándékozó tagok részt vehetnek. A közgyűlésig még mindig lehet tagul jelentkezni.

*** Csatornázás — népfürdők építése.** A város csatornázásának egy részét befejezték, de ezáltal még nem tett eleget a város a közegészségügyi követelményeknek, mert éppen azok a városrészek vannak csatorna nélkül, ahol erre a fontos közegészségügyi intézményre legjobban volna szükség. Az általános csatornázás folytatásához a tervek már régen készen állanak. A város tanácsa megbeszélte tegnap, hogy a 900000 koronára tervezett újabb csatornázást mikor kezdje meg s meghirdetheti-e már most a munkálatokra a pályázatot. Tekintettel azon-

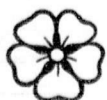
Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógár

FEST TISZTÍT MOS A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárad fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

ban arra, hogy az újabb városi kölesön ügyében a polgármester még nem kapott megfelelő választ s így a több millióra rugó kölcsön még nincs biztosítva, egyelőre leveszi a csatornaépítés kérdését a napirendről. Mihelyt azonban kölesönhöz jut a város, azonnal intézkedik, hogy a pályázatot a csatornázásra kiírják. — Hasonló módon járt el a város tanácsa a népfürdők építésének kérdésében is.

*** Bangha Béla konferencia-beszédei megjelentek** a Katholikus Népszövetség kiadásában és kaphatók a három plébánia-hivatalnál, a Katholikus Körben, a Katholikus Népszövetségi Otthonban, valamint lapunk kiadóhivatalában. A füzet ára 20 fillér.

*** A munka és az Oltáriszentség.** A Katholikus Legényegyletben vasárnap délután fél 6 órakor Tarsicius az Oltáriszentség vértanujának élete kapcsán előadást fog tartani Gálffy Sándor egyleti igazgató „A munka és az Oltáriszentség” címén vetített képek kíséretében. Belépti díj nincsen.

*** A munkáslakások építése.** Nagyvárad város törvényhatósága tudvalevőleg elfogadta a munkáslakások terveit s elhatározta azok felépítését. Eddig azonban huzódott a dolog, mert nem volt az építkezésre pénz. Mivel pedig most kilátás van rá, hogy a város pénzhez jut, a munkáslakások kérdésével foglalkozott tegnap a városi tanács. Elhatározták, hogy a munkáslakások építésére kiírják a nyilvános árlejtést. A pályázatokat április 25-ig lehet beadni, hogy minél előbb megkezdhessék az építést. Továbbá gondoskodott a tanács arról is, hogy a kisebb kőműves iparosok szintén részt vehessenek a pályázatban. Ugyanis a pályázatot úgy írják ki, hogy a földszintes épületekre három csoportban lehet külön-külön pályázni. Ha valami akadály nem jön közbe, a nyáron már munkát adhat a város a kisebb iparosoknak is a munkáslakások építése által.

*** Bővítik a telefonhálózatot.** Biharvármegyében tudvalevőleg nagyszabású telefonhálózat kibővítési tervek megvalósítását határozta el a vármegye törvényhatósága. A határozat meghozatala óta már a vármegye nagyrésze be van szöve a mai kor ideg-szálaival: a telefonhuzalokkal. A még ki nem épített hálózatokból az idén a nagyszalontai és a tenkei járásokban tervezett vonalakat építik ki. A kereskedelmi miniszter a munkálatokat most engedélyezte. Tegnap a posta és távirat igazgatóság értesítette az alispánt, hogy a kiépítendő vonalak műszaki bejárása március 30-án lesz, melyen Buzás Elemér főtanácsos képviseli a postát. Az idén Nagyszalonta, Tulka, Kávásd, Tenkegörséd, Madarász és Oláhhomorog községek között építik ki a vezetékét és kapcsolják be a várad központba.

*** Az ügyvédi nyugdíjintézet.** Egy ismert matematikai szakértő megvizsgálta az ügyvédi nyugdíjintézet számadatait, ezt egy egyetemi professzor felülvizsgálta és megállapították, hogy ha a mostani évi díj megmarad, akkor az intézet kénytelen lesz az özvegyi járulékot 18 százalékkal, abban az esetben, mikor az ügyvéd előre lemond a saját nyugdíjáról özvegye javára, akkor 37 és fél százalékkal leszállítani a kilátásba helyezett ellátási összeget. Viszont azonban a rokkantsági járulékot emelni lehetne 25 százalékkal. Most már mit ajánl ilyen viszonyok közt a nyugdíjintézet igazgató-sága? Emeljék fel 25 százalékkal a befizetéseket. Ennek fejében nem kellene leszállítani az özvegyi járulékot, illetőleg csak az esetben kellene 25 százalékkal leszállítani, ha az ügyvéd lemond a saját nyugdíjáról az özvegye számára. Sőt a rokkantsági járulékok még emelhetők is volna 40 százalékkal. Természetesen a viszonyok ismerőit nagyon kevésbé elégíti ki a rokkantsági járulékok tervezett emelése.

*** A közuti alap zárószámadása.** Nagyvárad város közuti alapjának 1911—1912. évi zárószámadásait még a múlt évben felterjesztette jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez. A számadások bevételi és kiadási tételeit a miniszter helyeseknek találta s a zárószámadást megerősítette.

*** Népmozgalmi adatok.** A nagyváradai áll. anyakönyvi hivatalnál március 22—28-ig a következő bejegyzések történtek:

Eljegyzések: Weinberger Áron — Biró Irén. Karakas Sándor — Petrikó Erzsébet. Kenéz Sándor — Komáromy Jolán.

Házasságok: Toma János g. kath. — Oláh Mária ref. Buzgó Sándor róm. kath. — Főrizs Teréz ref. Morucza György g. kath. — Mester Julia ref. Seiler Jenő izr. — Klein Etelka izr. Fischman Oszkár izr. — Silberstein Etelka izr. Barcnet Henrik ág. h. ev. — Nagy Mária gör. kath. Jurovits Mór izr. — Farkas Izabella izr. Rosenthal Márkus izr. — Rehwarcz Záli izr. Klintók Gábor g. kath. — Rottensteiner Matild róm. kath. Holtzer Emil izr. — Pollák Julia izr. Vékony Sándor ref. — Nagy Mária róm. kath.

Halálozások: Pap Mártonné 66 év, Ullmann Rafael 15 év, özv. Ferenczi Ignáczné 77 év, Kuesér József 33 év, Szilágyi Ferenc 60 év, Semjén Lajosné 42 év, Szabó Gyula 50 év, Puskás Lajos 2 év, Grünfeld Margit 20 év, Rozenberg Ernő 3 év, Szabó Ilona 73 év, Pap László 5 hó, Gidali Hermanné 58 év, Vas Miklós 1 hó, Morvai Tihamérné 58 év, Szabó András 58 év, özv. Lázár Jánosné 58 év, Balázs Mihályné 66 év, Nagy Róza 2 év, Szondy Gergey 69 év, Balla Gábor 32 év, Herlieska János 52 év, Kovács Gyuláné 23 év, Bokor Róza 8 nap, Dobos György 4 nap, Muhner János 69 év, Vasok István 2 hó, Rosientsik Ferdinánd 60 év, özv. Mandel Sámuelné 65 év, Jarcabos Agoston 18 év.

Születés bejegyzett: 36.

*** Elcsereit kalap.** A városi tisztviselők társasvárosában egy zöld plüskalapot elcsereittek; belső szallagján B. J. betűk vannak. A kalap gazdája kéri az illetőt, legyen szíves az Emke pincéjénél a kalapot otthagyni, ahol a magáét átveheti.

*** 10000 korona a munkanélkülieknek.** A már két évnél hosszabb idő óta tartó pénzválság megbénította egész közgazdasági életünket, de legjobban sújtotta az ipart és kereskedelmet. Az ipari munka majdnem szünetel. Az építő ipar teljes tétlenségre van kárthatva s ezáltal száz és száz kisiparos és ennél még sokkal több munkáskéz pihen. A munkanélküliség miatt beálló nyomor enyhítésére Nagyvárad városa a télen 15000 korona segélyt osztott ki a munkások között, azon feltevésekből indulva ki, hogy a tavasz talán meghozza a helyzet javulását s megindulnak az építkezések és úgy az iparosok, mint a munkások keresethez jutnak. Sajnos, azonban ez a remény nem valósult meg s dacára a beállott tavaszi időnek, a munkanélküliség még nagyobb sullyal nehezedik a munkásokra. A város törvényhatósága tehát újabb 10000 korona segélyt szavazott meg a munkanélkülieknek s öttagu bizottságot küldött ki, hogy a segélyért folyamodók kérvényeit vizsgálja át s állapítsák meg, kiknek a részére juttassanak a 10000 koronából. A bizottság már elvégezte elég nehéz feladatát. Összesen 781 munkás kérvénye érkezett be segély iránt s a bizottság ezek közül 570 kérvényezőt választott ki a segélyezésre. A segélyek kiosztását kedden, március 31-én kezdi meg Eleméry Ferenc tanácsnok.

*** Gyalóky Aranka halála.** Részt vettünk a gyászshirt, hogy Gyalóky Aranka, néhai Gyalóky Lajos volt nagyváradai törvényszéki elnök leánya, hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Gyalóky Aranka ritka művelt lelkű nő volt, akinek tollából pár évtizedekkel ezelőtt úgy a fővárosi, mint a nagyváradai lapok pompás szépirodalmi és esztétikai dolgozatokat közöltek s irodalmi munkássága révén az egész országban ismerték nevét. Atyja halála után felköltözött a fővárosba, testvérbátyjához s azóta annak körében töltötte életét. Elhunytát testvérei Gyalóky Lajos m. kir. államrendőrségi nyug. rendőrfőtanácsos, Gyalóky Sándor Csikmegye főispánja és Gyalóky Jenő m. kir. honvédtüzér százados és nagyszámú előkelő rokonsága gyászolja. Temetése ma, vasárnap lesz a fővárosban, s a holttestemet Nagyváradra szállítják és hétfőn délelőtt 11 órakor a várad-olaszi temetőben helyezik örök nyugalomra.

*** Püspöki székhely Nyiregyházán.** Nyiregyházáról jelentik: A városban nagy örömet keltett az új görög katolikus püspökség székhelyéül Nyiregyházát szemelték ki. A városból 150 tagu küldöttség megy Miklóssy István püspökhöz, hogy ragaszkodjék Nyiregyházához és örömmel ajánlanak fel a püspökség székhelyének telket is. Az új püspökség mellett szemiuárium és gimnázium is lesz és mint már jelentettük, az a terv, hogy a nagyállói állami főgimnáziumot átviszik Nyiregyházára. A terv még illetékes helyen megfontolás tárgya lesz. Annyi bizonyos, hogy Nagyállóban

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavító-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

nagy ijedelmet keltetett a hír és az érdekeltek mindet megmozdítanak, hogy a gimnáziumot tőlük el ne vegyék.

*** Biharon aszfaltjárda lesz.**

Bihar község képviselőtestülete tegnap tartotta gyűlését a járdaügyben. A beadott ajánlatok betonjáró létesítésére szóltak, csak a Magyar Aszfalt részvénytársaság adott be aszfaltjáró létesítésére ajánlatot és annak dacára, hogy az aszfalt jóval drágább a betonnál, a Magyar Aszfalt a magasabb összegár szerinti ajánlati összeg fizetésére oly előnyös fizetési feltételt szabott, hogy ajánlata sokkal olcsóbb, mint a betonra beadott ajánlatok. A képviselőtestület a Magyar Aszfalt ajánlatát találta elfogadhatónak, de ez ügyben még nem határozott véglegesen, hanem felhívja a céget, hogy ajánlatát részletezze, s pontosan határozza meg a járda anyagát. Egyidejűleg felkéri a község az államépítészeti hivatalt, hogy a járda földmunkáiról készített mérnöki tervet vizsgálja felül. Ezen pótlások beérkezése után fog határozni a község képviselőtestülete, s így legközelebb megkezdik Biharban az aszfaltozást, mely a vasutállomástól a község minden utcájának féloldalán végig fog húzódni.

*** A debreceni színház bérlete.**

Debrecenből jelentik: A város tegnapi közgyűlése kimondotta, hogy a színházat három évre Mezei Bélának adja bérbe. Az igazgató 15,000 korona szubvenciót kap és megengedték neki a helyárak mérsékelt fel-emelését. A határozatot a Ditrói-párt megfelelebbézi. A közgyűlés elhatározta még, hogy a debreceni egyetem alapkövetélteli ünnepét májusban tartja meg.

x **Szőlőkaró** első osztályu száraz, bármily mennyiségben, jutányos áron kapható: **Weiszberger és Társa** cég várad-velencei fatelepén. Helyi és vidéki telefon 688. szám.

* **Pathé ujdonságok a Vigadóban.** A Vigadó mozgó direkcója óriási áldozatok árán szerezte meg a legújabb Pathé-filmeket. Minden kép szenzációsan nagyszerű, különösen pedig *A jövővény* című színes dráma. A kétfelvonásos drámát a legkitűnőbb Pathé színészek játsszák és emeli a kép érdekességét, hogy élethű színezéssel kerül vászonra. Moric és a Hamupipőke, Bernát jó fiu, és A szerelmes levél bohózatok egytől-egyig kacagtató Pathé képek. Csourla, természeti felvétel egészíti ki a pompás műsort.

* **Ma vasárnap** ismét nagy tombola estély lesz a Fekete Sas kávéházban, 16 szebbnél-szebb tárgy lesz kisorsolva.

Megérkeztek a szép tavaszi
kosztüm és ruha-
kelme ujdonságok

Kertész

Kossuth-utczai
női divatáruházába.

Mélyen leszállított ár-
ban lesznek árusítva.

Telefon 10-30. Telefon 10-30.

x **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 12 szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6. szám.

* **A Korona** kávéházban minden este *Koczka József* igazgatása alatt jól szervezett daltársulat működik. A kitűnő műsorból kiemelkednek *Kövári Böske* énekesnő színei, s *Balla Teresi* és *Kovács Mancsi* szóló színei. Állandó siker kíséri azonkívül *Köszegi Ferkó* bariton énekes fel-léptét, aki a magyar népdalok országoshírű interpretálója. A számokat a bácskai híres tamburazenekar kíséri.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal ke-segtesítő biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsig-mond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

x **Csokoládé Király Rákóczi-ut.** Fő-üzlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Cukorka szakértők tudomására adom, hogy *Kugler Gerbeaud* bonbonok üzle-tében bontva is kaphatók budapesti árral. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota. ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánóznak. Egy-ideig ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéimat, mely ugy izre mint zamatra utánó-zhatatlan. Kávé pörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi tea-rumok igazán olcsón Telefon számok 635, 610

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzá-tartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Ertekezhetni a Polgári takaréknál.

x Női finom párthi fél cipők K 5, női finom chevró v. bokszt fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 6, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevro v. bokszt cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkek leg-olcsóbb bevásárlási forrása **Fekete Jenőnél** Szt. János-utca Kispipa mellett.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtud-hatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hun-gária cipőgyár r.t.

* **Ritoók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eselédshobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar-megyei Takarékpénztárnál.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bi-hardobrosd állomáson, legelább egy waggon-rakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül **KOHN HELEN** kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weisz-lovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgy-közönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalap-szállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Erdekében áll,** hogy megrendelé-seivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* uri-női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Letarolt gyönyörű hóvirágok** feküdtek a napokban az „Ujvárosi drogueria“ asztalán. Sajnálattal nézte az ember, hogy préselték agyon a gyönyörű fehér virágokat, hogy kivonatából hathatós arckrémeket készit-hessenek azon hölgyek részére, kiknek ar-cára a tavaszi szellő kihozta a szeplőt és májfoltot. Ezen szépségi hibák már 1 tégely „Hóvirág krém“ elhasználása után csodásan eltűnnek. Ara 80 fillér.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testegyenest gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle témciszo-lást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839. Telefon 839.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szajpadlás nélkül, továbbá arauy koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtömé-seket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x FELHIVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Nemtudomka; este: Ártatlan Zsuzsi. (Sz. Zsigmond Anna fel lépte. Kisbérletszünet.)

Hétfő: Leányvásár. (Kovács Lilly vendégfellépte.)

Kedd: Cigányprimás. (Kovács Lilly vendégfellépte.)

Szerda: Mozikirály. (Kovács Lilly vendégfellépte.)

Csütörtök: Szerkesztő ur. (Bemutató előadás.)

Péntek: Szerkesztő ur.

Szombat: Szerkesztő ur.

Vasárnap: Bibliás asszony.

A hét műsora.

Vendégszerepléssel kezdi a színház a jövő hét műsorát, amely igen érdekesnek ígérkezik.

Kovács Lilly, a kassai Nemzeti-színház kitűnő primadonnája vendégszerepel három napig a Szigligeti-színházban, ahol hétfőn a Leányvásár, kedden a Cigányprimás és szerdán a Mozikirály fő női szerepében lép fel.

A három vendégszereplés után a Vig-színház egyik óriási sikert elért legújabb műsordarabjának, a Szerkesztő urnak lesz a bemutatója.

Vasárnap este eseményszámba menő repriz lesz a színházban.

A színügyi bizottság révén — ugyanis — már régebben kifejezésre jutott a közönség ama óhajja, hogy a direkciónak, a folytonos újdonság-bemutatók között forduljon figyelmével azok felé az operettek felé is, amelyek, ha régebben is, de a maguk művészi értékével, annak idején maradandó sikert aratnak.

A színház igazgatósága, amely a lehetőség szerint mindenkor készségesen honorálja a közönség óhajait, ez alkalommal is elhatározta, hogy mult, több zajos és maradandó sikerű operettejét feleleveníti és ezek sorát a jövő vasárnap a Bibliás asszonnyal nyitja meg.

Sz. Zsigmond Anna urasszony ma este lép fel utoljára ebben a szezonban az Ártatlan Zsuzsi címszerepében. Akik emlékeznek még Zsigmond Anna fértő sikereire, azok tudják, hogy Zsigmondynak legnagyobb sikerű alakítása. Alighanem zsufoolt ház lesz és a közönség viharos óvációkban fogja őt részesíteni.

REPORTÁZS

A mai football mérkőzések. Az előre haladt bajnoki szezónban bajnokcsapatunk a NAC a kedvezőtlen időjárás miatt eddig csak egy mérkőzését tudta lebonyolítani, ezt is Debrecenben, úgy, hogy itthon még nem tudott bemutatkozni tavaszi formájában. Ezt a mulasztást ma, vasárnap délután fogja helyrehozni, amikor minden körülmények közt megtartja a szezón nyitó bajnoki mérkőzését a mai napra ide érkező Debreceni Vasutas SC. kitűnő csapatával. A debreceniek a következő összeállításban érkeznek: Endrődy—Keresztesi, Nagy—Éliás, Valkovics, Hering—Szolárszky, Böszörményi, Polanczki, Bartha, Janó. Ezzel szemben a NAC teljes csapatával áll föl. A mérkőzés délután 4 órakor kezdődik. Előzőleg d. u. fél 3 órai kezdettel a II. csapatok mérkőznek. Pénztárnyitás délután 2 órakor. A NAC tagjai közül azok, akik igazolják, hogy nem több, mint két havi tagdíjjal vannak hátralékban, a szokott kedvezményben részesülnek.

IRODALOM

Emlékirat a szabadságharcról.

A magyar közönséget rendkívül érdeklő memoár fog a közeli napokban nyilvánosságra kerülni. A „Magyarország“ szerkesztőségének tudomására jutott, hogy Figyelmessy Odön 48—49-iki honvédezredes, aki Kossuthnak egyik legmeghittőbb embere volt és aki a kormányzó mellett mindvégig kitartott, amerikai életének utolsó szakában megírta emlékiratait, amelyek egész életére: az emigrációs mozgalmakban való részvételére vonatkoznak. Figyelmessy az elnyomatás alatt, mint Kossuth titkos küldöttje több ízben megfordult Magyarországon s ezeknek az eddig ismeretlen utjainak részleteit is megírta memoárjaiban. Ezeket az emlékiratokat Filadelfiában őrizte mindmáig Figyelmessy özvegye, akitől a „Magyarország“ megszerezte a magyarra fordítás és kiadás jogát. Az emlékiratokat, amelyek közlését április 5-iki számában kezdi meg a „Magyarország“. Dr Kacziány Géza, a jeles történetíró fordítja magyarra és ugyan ő értékes magyarzó jegyzetekkel látja el a memoár egyes részeit.

Az **Élet** című szépirodalmi hetilap március 29-iki számában G. Miklósy Ilona folytatja a színészi életből vett „Johannka“ című regényét. Elbeszéléseket találunk Anka Jánostól és Boros Ferentől, verseket pedig Garay Annától, Móricz Károlytól és Ivánczi Zoltántól, Márki Sándor cikkét Szekfü Gyula könyvéről, továbbá az óbudai „Irgalomház“ látogatásáról közölt riportot találhatjuk még e számban. Ezenkívül a rendes heti rovatok és illusztrációk élénkítik e kitűnően szerkesztett hetilap legújabb számát. Szerkeszti: Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetési ár félévre 10 korona, a Tiszántúl előfizetői részére 8 korona.

A **Vasárnapi Ujság** március 29-iki száma igazán szenzációs érdekességű és gazdagságu tartalommal jelent meg, a német császár bécsi fogadtatását, a Szépművészeti Múzeum angol metszet-kiállítását, az ulsteri forradalmat, a Timár Liza előadását, stb. ritka érdekes képek mutatják be. Egy cikk sok képpel a római nők hajviseleteit mutatja be, gróf Vay Péter harmadik világháború utjáról, Sziámból küldött cikket és képeket, Pásztor Árpád Floridából. Szépirodalmi ol-

vasmányok: Szini Gyula és Lagerlöf Zelma regénye, P. Abraham Ernő novellája, K. Lipich Elek és Tóth Árpád versei stb. Egyéb közlemények: Aktuális arképek, Vajda János ismeretlen levelei s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 5 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-ut a 4.)

TANÜGY

A pincér-fodrász szakiskola vizsgája. Az iparoktatási bizottság felügyelete alatt álló pincér-fodrász szakiskola folyó 1913—14. tanévi évvizsgáló vizsgája 1914. évi március hó 31-én d. u. 3 órakor fog megtartani a közs. polg. isk. földszint 6. számú teremben s a gyakorlati vizsgálat mindkét csoportnál az elméleti vizsgát követően az I. em. 17 és illetőleg I. em. 18. sz. teremben. Ezen vizsgálatokra az iparokt. biz. tagjait, az ipartestület tek. Elnökségét, a tanonctartó mester urakat s általában az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Nagyvárad, 1914. március hó. Lukács Odön, iparokt. biz. elnök. Szüts Izsó iparisk. igazgató.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Kivándorlási ügy a bíróság előtt.

Kivándorlásra való esábitás miatt állott a bíróság előtt Orosz Mihály érselindi lakos. Már egyszer volt Amerikában, de mindössze kilenc hónapig élvezte az új világ gyönyöreit. Azután hazajött. A falu népe nagy tisztelettel tekintett a világotjáró emberre, aki esodadolgokat regélt Amerikáról. Addig-addig beszélt, míg többeket sikerült rábírnia a kivándorlásra. Nem ám utlevéllel, hanem csak úgy, könnyebben, szökés útján. Ternován János és Ternován Péter el is jutottak egészen Bécsig, ott azonban elfogták és visszatoloncolták őket. Orosz Mihály is megunt a magyarországi életet, és ismételtén át akart menni Amerikába, szintén utlevél nélkül. Azonban 5+ is elfogták és le is tartóztatták, mert nagy volt a gyanu ellene, hogy ő az érselindiek kivándorlásra esábitója. A vádtanács azonban szabadlábra helyezte Orosz Mihályt.

Tegnap tárgyalta az ügyet a nagyváradi kir. törvényszék büntetőbírósága. A kihallgatott tanúk nem vallottak Orosz Mihály ellen. Kijelentették, hogy őket nem esábitotta kivándorlásra Orosz, legfeljebb utbaigazítást adott nekik. Nem is foglalkozott kivándorlásra esábitással.

A bíróság így mindössze kihágást állapított meg, s ezért két heti elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte Orosz Mihályt. A büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

Az ítélet jogerős.

NYILTER

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA
NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Magánvizsgálatokra

polgári, női kereskedelmi és felső fiu kereskedelmi isko ákhoz

felelőség mellett, igen jó árban mindenkit 3—4 hónap alatt sikerrel elkészít az általános elismert

Donát-féle

kereskedelmi magántanfolyam.

Levélbeli felszólításra készséggel nyújt felvilágosítást

Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

TÁVIRÁTOROK

Árviz a délvidéken.

Temesvár, márc. 28.

A napok óta tartó esőzés miatt az Alduna több községet elöntött. A falvak lakosabb lakosait legnagyobb részt Pancsovára szállították.

Meghalt örömeiben.

Makó, márc. 28.

Kirschner Jakab hagyománygyedőnek tegnap megsürgönyözték, hogy a hagyma ára 5 koronával emelkedett. A kereskedőt örömeiben szívészélhűdés érte.

Izgalmas rablóhajsza Varsó utcáin.

Varsó, március 28.

Harachievic Mihály az itteni Pfeifer cég alkalmazottja két zsákban 1000—1000 rubelt akart postára vinni. Az üzlet épületének sötét folyosóján 2 ember megtámadta revolvert szegeztek a mellének és elvették tőle a pénzeszsákokat aztán autón elmenekültek. Munkások és rendőrök vették őket üldözőbe, sikerült is megállítani az autót, a két rabló csak hosszú revolverharc után adta meg magát. Egy rendőr meghalt több megsebesült. A pénzes zsákokat hiány nélkül megtalálták az elfogott rablóknál, a kikat a rendőrök mentettek meg a meglineveléstől.

A Rochette-bizottság.

Páris, márc. 28.

Bár a Rochette-bizottság úgy határozott, hogy a tanácskozásait az összefoglaló vélemény közzétételéig titokban tartja, mégis több lap ma részleteket közöl a tegnapi tanácskozásról és a tontésről. Lefevre azt indítványozta, hogy a bizottság több kérdésre csak igen-nel vagy nem-mel válaszoljon, de a bizottság hosszú vita után tizenkilenc szavazattal hat ellen elfogadta Jaures-nek a javaslatát, hogy munkálatairól részletes jelentést terjessz a parlament elé. A Jaures által kidolgozott expozé, mely fölött élénk vita volt, a kiszivárgott hírek szerint így kezdődik:

— Bebizonyult, hogy Monis mint miniszterelnök Caillaux pénzügyminiszter kérdésére a főügyész indítványára azt az óhaját fejezte ki, hogy a Rochette-pör tárgyalása elhalasztassék . . .

Több bizottsági tag kevésnek találta az „óhaj” kifejezést, melynek helyébe utasítást akart tenni, végül azonban a bizottság Jaures szövegezésével foglalt állást.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irtá: Cseres Andor. 21.

— Mi vagyok én?

— Csizmadia! — felelte az ügyvéd, Dirmen.

Tabán Tódor észrevette, hogy itt mindjárt baj lesz, sietett elejét venni a kitörhető kellemetlenségnek.

— Uraim! — nagyon komoly dologról van szó. Ebben a kérdésben latba kell vetni az ügyvéd intelligenciáját és a csizmadia józan esztét. Kérem, legyenek szivesek engem kioktatni arról, hogy ajánlhatom-e én Uzor Pál barátomat?

— Így vagyunk? — gondolta dr Brinza Salamon, barátom? Hiszen akkor támogathat törekvéseimben?

— Barátom? — gondolta a gyáros, — hiszen így segíthet rajtam, ügyemet tolhatja a miniszteriumban!

És egyszerre kiáltottak fel:

— Hogyne! Hogyne! ajánlani kell!

Egy ily komoly tanácskozás után vissza-

tért Tabán Tódor a pártvezérhez és teljes meggyőződéssel ajánlotta főispánnak Uzor Pál nevű barátját, aki szorgalmas hivatalnok, nagy összeköttetései vannak Bomlódiban és maga is jónévű földbirtokos Csanak vármegyében, ami Bomlód vármegyével határos.

Uzor Pál ki lett nevezve főispánnak Bomlód vármegye és Bomlód város egész területére.

Lehetetlen azt a halált leírni, ami a bomlódiaikból egyszerre kitört.

Uzor Pált az általa várt kinevezés épen a könyvek rovacsolásánál találta, a „Tartozik-Követel” számlapja összefutott előtte, szeméit elöntötte az öröm könyve. Ott látta nevét, igen a nevét, Uzor Pált, a főispánok diszes sorában.

Még odahaza kellett elintéznie a méltóságra való jutást.

A kinevezett főispán felesége nagyműveltségű, komoly gondolkozású, egyszerű, de finom lelkű urinő volt.

A délcég természetű férj, aki nem egyszer kényszerítette féltékenykedésre a jó asszonyt viselkedésével, most komolyan és méltósággal lépett be a szobába, oda ment feleségéhez, ki épen a szakácsnéval váltott pár szót a zsir pazarlása miatt, mélyen meghajolt előtte, kezét csókolt és így szólt:

— Jó napot méltóságos asszonyom!

A komoly arcú asszony arcára bosszúság ül:

— Jó kedvemben találz Pali! — mondotta szigorúan — mi ütött hozzád, hogy ilyen tréfálva jössz elő és hivatalos órában?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyről.

Az ultimo közeledése a nemzetközi pénzpiacra a küszöbön levő osztrák kölesön okából bizonyos feszültség volt észlelhető, ami a kamattételek emelkedésében jutott kifejezésre.

Wienben a magánkamatláb $\frac{1}{8}$ %-al emelkedett, minek következtében nálunk is valamivel magasabb kamattételek voltak iránymutatók. A nyugati piacokon a pénzösség állandó jelleggel bir, különösen Amsterdamban, ahol a magánkamatláb 3 %. E hó 23-án szállította le a hollandi jegybank a kamatlábat 4 %-ról $3\frac{1}{2}$ %-ra, öt hét lefolyása alatt ez a harmadik rátaleszállítás.

A londoni piacon bizonyos könnyebbülés észlelhető, mivelhogy Németország és Oroszország részben fedezték már aranyszükségleteiket és most a Caplandi aranyküldemények az Angol Bank pénztárába folynak be. Londonban a magánkamatláb $2\frac{1}{4}$ %.

Párisban a helyzet még mindig elég zavaros, habár Caillaux lemondása a pénzpiacra némi könnyebbülést idézett elő.

A külföldi olcsóbb ultimo-pénz jegyzésekre korona-valutánk értéke emelkedett és a piacunkon jegyzett devizák árfolyamai átmenetileg jelentősen csökkentek.

A mai kamattételek Budapesten a következők:

Bécsi első váltó $3\frac{5}{16}$ %.

Budapesti első váltó $3\frac{5}{8}$ %.

Középbankok $3\frac{7}{8}$ %.

Tárcaváltók $4\frac{1}{4}$ %.

Kedvezményes áru vasuti jegyek a tavaszi vásárra.

A tavaszi vásár rendező bizottsága közli, hogy a kir. keresk. Miniszter ur a „Tavaszi Vásár” alkalmával tartandó kongresszusokra a Máv. összes vonalaira kedvezményes jegyeket engedélyezett, amelyek alapján III. oszt. jeggyel II. osztályon lehet Budapestre és vissza utazni. Ez utalványok kereskedők és iparosok számára, kik a tavaszi vásárra és ezzel kapcsolatban tartandó kongresszusokra Bu-

dapestre utaznak, rendelkezésre fognak állani. Visszautazásra csak akkor érvényesek, ha elutazás előtt a tavaszi vásár rendező bizottságának pecsétjével a vásár színhelyén, a városligeti iparsarnokban a vásár bezárásáig (1914 május 7.) lebélyegeztetnek. Jelentkezéseket a kamara a mai naptól kezdve elfogad. Nagyvárad, 1914 március hó 25-én: A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr Moskovits József elnök. Dr Sarkadi Lajos titkár.

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	12.72
Buza májusra	— — —	12.61
Buza októberre	— — —	11.27
Rozs áprilisra	— — —	10.08
Rozs októberre	— — —	8.72
Zab áprilisra	— — —	7.62
Zab októberre	— — —	7.75
Tengeri májusra	— — —	6.78

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	— — —	843.75
Osztrák hitelrészvény	— — —	639.—
4%-os koronajárudék	— — —	82.20
Osztr. magy. államv.	— — —	712.—
Jelzálogbank	— — —	441.50
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	509.75
Hazai bank	— — —	281.—
Magyar bank	— — —	531.25
Keresk. bank	— — —	3645.—
Rimamurányi	— — —	654.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	718.—
M. Ált. Kőszénbánya	— — —	1051.—
Közuti vasut	— — —	631.50
Városi villamos	— — —	324.50
Adria	— — —	619.—
Atlantika	— — —	—.—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRUGER ALADAR.

Vun szerencsém a n. é. közönséget t. értesíteni, hogy

Egey Lajos

Rákóczi-ut 14 szám alatti

fodrász üzletét

átvettem.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérve

Szalay Bálint fodrász.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T Nagyvárad, Bómer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Biharmegye közigi erd. bizottságától.

1415/1914. sz. kb.

Árverési hirdetmény.

Biharvámegye belényesi járásában fekvő Nyunesd község volt urbéreseinek a nyimesdi határban levő erdejében a m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 887/913. sz. rendeletével kihasználásra engedélyezett 34 k. hold területen mintegy 370.7 m³ becsült tölgy müfa és 281 m³ becsült tüzifa 1914. évi apr. hó 20-án d. e. 11 órakor Nyimesd községházánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön becsáron felül el fog adatni. A hivatalos megállapított becsérték, mint kikiáltási ár 8500 kor. azaz Nyolcezeröt száz korona, bánatpénz 850 kor.

Szabályszerűleg kiállított és 10% bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok szóbeli árverés kezdete előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiánytalanul felszerelt utó és távirati, nemkülönb. becsáron aluli ajánlatok visszautasíthatnak.

A részletes árverési feltételek és becslési adatok Nyimesd községházánál és a belényesi m. kir. jár. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1914. márc. 28.

Dr Fráter László,
vármegyei aljegyző.

Kérjünk es fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellett olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jagek kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy-palotával szemben.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,**vilámpák**

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Csemege-mézet

öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállít utánvétellel

Balatonvidéki Mézkiviteli Vállalat Balatonfőkajár.

Főképviseelőnk Nagyvárad és vidékére **BIRÓ JÓZSEF** ur, ki nagyobb rendeléseket a lehető legjutányosabb árban számítva felvesz.

A nagyszalontai járás főszolgabírójától.

734/914.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye nagyszalontai járásba bekebelezett Oláhomorog községben lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:

1. 1600 korona készpénz fizetés.
2. Természetbeni lakás 135 négyzet öl házi kerttel.
3. 5 kat. hold és 1231 négyzet öl szántó föld haszonélvezete.
4. 120 korona fuvarátalány.
5. 136 korona Iroda fűtés és világítási átalány.
6. 230 kor. 08 fillér jegyzői föld kártalanítási alap utáni kamat.
7. 800 korona Irnok tartási átalány.

8. Szabályrendeletileg megállapított magán munkálatok után járó díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket, valamint eddigi működésüket igazoló okmányokat folyó évi április hó 7-én délután 5 óráig annál is inkább adják be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást folyó évi április hó 8-án d. e. 10 órakor fogom megajteni Oláhomorog község házábanál.

Nagyszalonta, 1914. márc. 20-án.

Csanády Jenő,
főszolgabíró.

Spitzer és Lengyel rövidáru nagykereskedők

Zöldfa-utca 14. szám,
(agyógyszertárral szemben)

Uj detail osztályunkban

megkülönböztetett olcsó
árban kaphatók óriási
választékban

rövid, szövött és kötött áruk

kicsinyben is.

Női harisnyák a legolcsóbbtól a legfinomabb flor, mouslini és selyem harisnyákig, himzett és simában, cérna, svéd és selyem keztyük, gyermek svetterek, harisnyák és sapkák minden árban. A legujabb divatu női kezításkák, ridikülök, bőr és acél-áruk, evőeszközök, illatszerek, kefeáruk és fodrászati cikkek. Fehérneműek, munkás ingek és öltönyök, esőernyők, zsebkezdők, nyakkendők, sapkák, kezelők, gal-lérok, csipkék szallagok. Férfi és női szabó kellékek és gombok.

Saját készítményü

Temelkezési cikkek
legolcsóbb gyári árakban kaphatók.

Biharvármegye közig. erd. bizottságától.

1333—1914. sz. kb.

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye élesdi járásában fekvő Vársonkolyos község volt urbéreseinek tulajdonát képező erdejében a m. kir. Földmivelésügyi minister ur 45193—912. számú leiratával kihasználásra engedélyezett 179 k. hold területen mintegy 23,826 m³ becsült tűzifa 1914. évi április hó 17. én d. e. 10 órakor Vársonkolyos község házában írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön becsáron alól is el fog adatni. A hivatalos megállapított becsérték, mint kikiáltási ár 54229 kor. azaz Ötvennégyezerkettőszázhuszonkilenc korona, bánatpénz 5423 kor.

Szabályszerűleg kiállított és 10% bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok szóbeli árverés kezdete előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt utó és távirati, nemkülönben becsáron aluli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek és becslési adatok Vársonkolyos község házábanál és a nagyvárad m. kir. felső erdőgondnoksnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1914. évi március hó 27-én.

Dr. Fráter László
vármegyei aljegyző.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt
a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszerket, mindennemű acél-árukat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, tyukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagy érdemű közönség szíves pár fogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörüs

Cséplésnél

pénzt, időt, munkát takarítanak meg a STERN-féle szabadalm.

dob kosárbetétléccel.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat

Budapest, VI. Gyár-utca 5. sz.

Simon Lajos

kosárfonodája

Vizvezeték-utca 37. szám alatt.

Utazó és ruhás

kosarak

raktáron vannak.

ELVÁLLAL: mindennemű ezen szakmába vágó munkát fenneltű butorokat bármiféle kiviteiben méltányos árakban számítok.

Új étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatt a Nagyvárad-i Katholikus Kör új palotájában a

nyilvános étterem

megnyillott,

mely a legkényesebb igényeknek is megfelelően van berendezve, **kitűnő magyar konyha**, a legjobb zamatu faj borok. Első minőségű Dréher sör. Havi és napi abonensek előfizetés mellett elfogadtatnak a legszolidabb árak mellett, úgy bent az üzletben, mint házhoz való kihordásra Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Becsés pártfogást kér tisztelettel:

Ille János a Kath. Kör. vendéglőse.

MŰTRÁGYÁT
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET
BIHARVÁRMEGYEI KÉPVISELETE
ZATHURECZKY-KAROLY-GAZDASÁGI-IRODAJA
PINTER 1914 **NAGYVÁRAD** SONNENFELD

HUNGÁRIA

részgálle gyártmányok képviselője.

Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság értékesítő irodája.

Ajánl tavaszi vetésre, nemesített, korán érő, bőtermő **tengeri vetőmagot.**

THE STANDARD angol életbiztosító társaság képviselője

Iroda Rimanóczy-u. 2. sz. II. em. Telefon 12-57.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Első nagyvárad-i cementipar.

Készítünk granitó, terazzó, műkő és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kivánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglelkismeretesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítenek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata. Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy a Lukács György-u. 24. sz. alatt egy ujonnan berendezett

mészáros és hentes

üzletet nyitottam.

hol a legkitűnőbb hentes áruk szalonna, zsir, háj és mindenféle hidegfelvágottak füstölthúsok stb. kapható olcsó és pontos kiszolgálás mellett. — A n. é. közönség szives pártfogását kérem

kiváló tisztelettel

Szilágyi J.

mészáros és hentes.

Helyi és vidéki telefon 13-87.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legető

bérbeadó.

Értekez-
hetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Jangyon

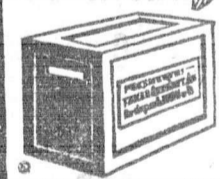
ADUNK HASZNÁLATRA

MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZ ÉS
BETÖRÉSMENTES ÚJ PÁNCÉL

**TAKARÉKPERSELYT
BÁRKINEK.**

Trjon

**PESTMEGYEI
TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.**
BUDAPEST, IV. KÖTŐ-UTCA 8.

A
jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitértő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Nagyvárad város jeggyára

rendes nyári szállításait megkezdette

Előjegyzések t napi 1/1 vagy 1/2 tábla

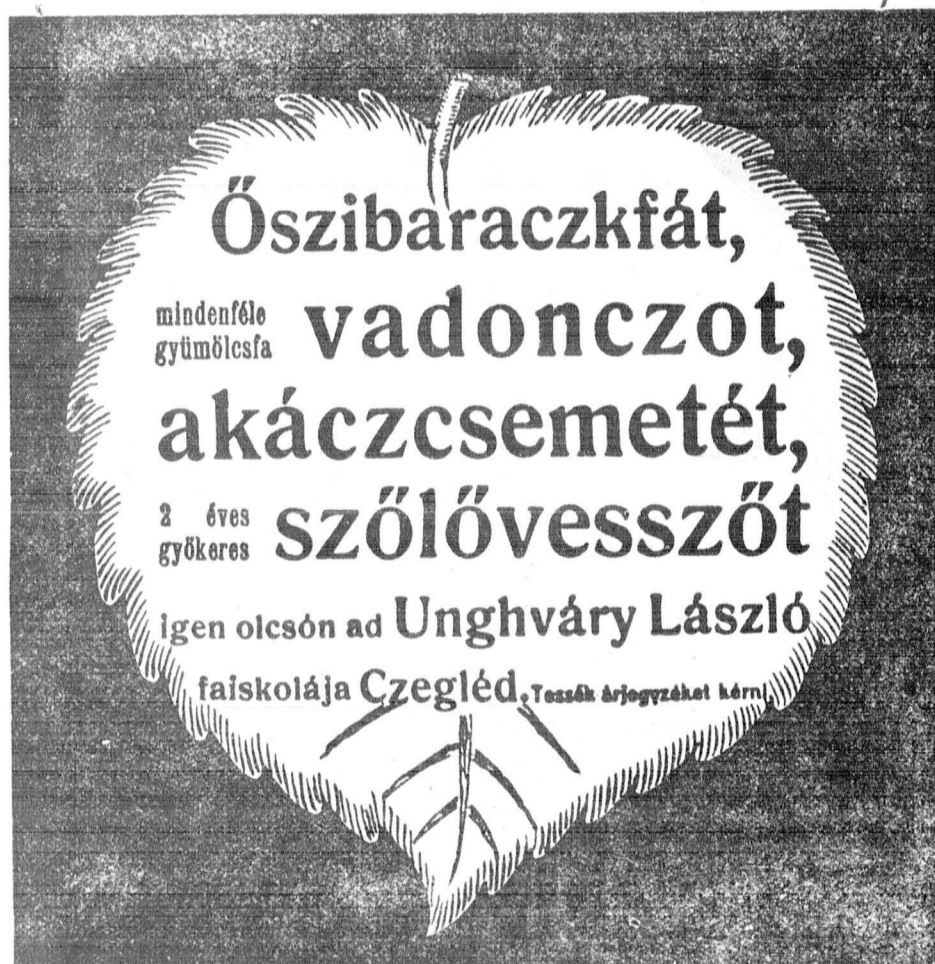
vizvezeteki vízből készült higiénikus műjég

szállítására kérjük levelezőlapon vagy telefonon (651. szám) továbbítani.

A pontos és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik:

Nagyvárad város jeggyára

Őszibarackfát,

mindenféle
gyümölcsfa

**vadonczot,
akáczcsemetét,**

2 éves
gyökeres

szőlővesszőt

igen olcsón ad Unghváry László

faiskolója Czegléd. Tessék előjegyzéket kérni!

Alapított 1861-ben.

Telefon 458.

Alapított 1861-ben.

Wallerstein Ferenc Utódai Daniberg és Waldner

BUTOR nagyáruháza

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Sikerült egy nagy Szlavoniai fabutorgyár egyedüli elárusítását megkapnunk, miáltal abban a helyzetben vagyunk, hogy szállíthatunk

1 világos modern hálószobát toilettel, csiszolt tükörrel 440 K.-ért. 1 világos modern fényezett hálószobát toilettel, csiszolt tükörrel 480 kor. árban.

BUTORVEVŐKNEK FONTOS!!

TELEFON 11-81.

TONK EMIL butorraktára

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 13., szembe az új Apolló-épülettel,

Nagy raktár elsőrendű háló-, ebédlő és uriszobákból, Teljes hálószobák 340 kor.-tól feljebb.

Vas és rézbutorok

még rövid ideig nagy engedménnyel kiárúsítatnak.

TELEFON 11-81.

Elsőrendű kárpitos műhely saját vezetésem alatt.

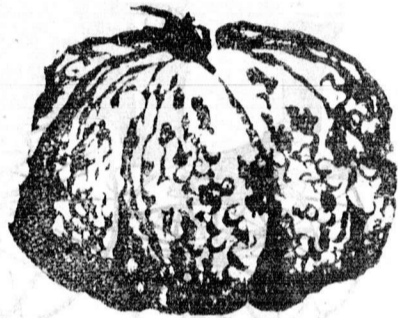
Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férli szabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsúr- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be

TELEFON : 650.

Alapítatott 1850-ben.

Alapítatott 1850-ben.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani legkitünőbb

vetőmagvaimat.

Valódi, eredeti, kitüntetett takarmány répa-fajokat, valódi oberndorfi kerek sárga. Mamuth óriás vörös. Eckendorfi olajbogyó, palack alakú. Ideál.

Államilag vizsgált arankamentes magyar lucerna, stiriai vörös lóhere.

Pázsit diszfü-vegytűlök, angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, kendermag, kék mák.

Gazdálkodók és kereskedő urak figyelmét felhívom **jutányos áraitra**, nagyban.

Legjobb konykakerti virágmagvak és gumók.

Brixeni kristály azorin peronospora ellen a legbiztosabb szer 100 liter vízbe 250 gramm 80 fillér.

Sirius-Növény-Tápsó 60 fillér.

Dell'Ortó Károly

Nagyvárad, Szent László-tér.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az **új csipke, himzés, harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olesón még nem vásárolt. Különböző ujdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,
Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérék utáni rendeléseket és javításokat olesón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

Mezey János és Társai

Nagyváradon,
Szent László-tér és Teleki utca sarkán.

Bőjti idényre: Étolajok, mindenféle páczolt halak, csemege sajtok, vaj és túró különlegességek, főzelék, conservek aszalt és friss gyümölcsök.

Tisztán kezelt asztali ó- és új borok, desert borok, pezsgők, helyi és külföldi likőrök és cognakör.

Legfinomabb faj-kávékeverék, gyorspörkölőn egész napon át folyton pergelve bármily mennyiségben.

Husvétra prágai és kassai sódar.

Ajánljuk még

MAUTHNER-féle gazdasági vetemény és virágmagvakat. Arankamentesség és legmagasabb csirázóképességet teljesen szavatolunk.

A n. érdemű közönség szíves pártfogását kérjük mély tisztelettel

Mezey János és Társai

Telefon 249.

Telefon 249.

Uj sörraktár!

Van szerenesénk szives tudomására hozni, hogy

Kristály műjéggyárunk

Uj sörraktár!

üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elárúsításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő különböző igények kielégíthetéseire átvettük a már **— évtizedek óta fennálló jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert Czelli-Kolozs-Monostori sörgyárának képviselőjét.** Ezen sörgyár által termelt söröket már **március 1-től** hoztuk forgalomba úgy nördös, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. Egyidejűleg tisztelettel értesítjük a t. fogyasztóközönséget, hogy

„Kristály” műjéggyárunkat

teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már ezután egész éven át üzembe tartjuk. Házhöz szállítunk vízvezetési vízből előállított kristálytisza **műjeget** jutányos árak mellett. **Havi bérlet** rendszerre előjegyzések elfogadtatnak. Nagyobb fogyasztóknak kedvezményes árt számítunk. A t. jégfogyasztó közönséget pontos és gyors kiszolgálásunkról biztosítva. Becses pártfogást kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Telefon szám **398.**

Szanditz és Társa

Telefon szám **398.**

Kristály műjéggyár és sörkereskedelmi b. t.

Uj dolog.

Oltott zsákmész

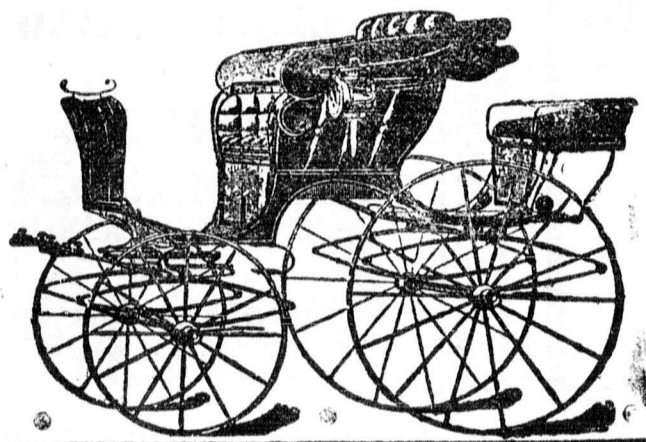
poralakban.

Szuperfoszfát Mútrágya legolcsóbb
Fedéllemez, Cement árban.

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagypiacz-tér 1.

Telefon 9-69.

Standary György

kocsigyáros, volt es.
és kir. gyógykovács.

Lakatos-utca 10. szám.

Telefon : 866.

Kész uj kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kivánatra rajzok után is készítenek a legmodernebb kivitelben.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzvviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámítol **váltókat.**

Előlegeket nyújt **értékpapirokra.**

Építkezési és jelzálogkölsönöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölsönöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.